

E-762

Beilage III.

zum

Amtsblatte der Königl. Litthauischen Regierung No. 34.

Gumbinnen, den 23ten August 1815.

Apfáki mas

Dėlėy Istatymu ir Uredos. Atlikimu tu Kiemu Sudu.

Visiems ant Lauku gyvenantiems žmonems yra rods Malsičeis tie karališki Justicė amtar, o tiems pô edelmonistku Dvaru, Sudu-Laikytojui, kaip Sudžu Wierausybës statyti; alle daug šiu Sudžiu gywena taip toli, nû tu, po ju Waldžia-Palecavotuju, ir Česais taip daug kiti Darbu tur, kad tiems kurre greitbôs Sudo Pagalbos reikaslauja, rassî ne tiltai negaun, bet ir didziausam Reikale be Pagalbos passiliui tur. Dėlėy Nukreipto sittu labbai iškadingu buti galinciu Nussdawimmu yra tie Istatymai apreiske, ir paliepe kad kojnam Kieme, tas Sjaliuskus bej Szeppei, kaip taip vadina mi Kiemu Sudžia butu, ir reikalingas Tropijimmas kur Pagalba nû tilkros Sudžiu Wierausybës čiestai negaunama arba ir per weley sulaukama butu ta Sudžios Vieta pilnawoti tur. Taipoujau ir yra siems Kiemu Sudams ir be su, dar kiti sudisčki Atlikimai ir Darbai uždeti, kurre atvirra Wierijima tur.

Šie Kiemu Sudai yra ikholei ta pirm stovinti Istatimui Nora menkay išpilde bet ney wienam Kieme wissos Lietuwois niera sitti kaip reikalingay istainyt, ir jie sto koje tilkru Prirodijimu apie Pasielgimus ta siems priwalanciu Darbu. Tas apacjoj parasytas Aukštasis Sudas, yra tas dėlėy Istatymo, ir Darbu Kiemu Sudu išejuus Istatimus furinkes, ir i wiena sutraukes, ir del to apreiske po parejuso aukszjauose Pamegimo sittus Dawadus sekanczei.

A. Istatymas Kiemu Sudu.

- §. 1. Kojnas Kiemu-Surinkimas tur jio Kiemu Suda turēti.
- §. 2. Tie Uredos Atlikimai tu Kiemu Sudu, išsispieče ant wissu Kiemu, ir kitto Kubėjose tiltai gulinę, ir pri šiu priklausanciu burišku Lauku. Žemes Ista-

simos Knigos I.. Dallij 7. Persirime 18 Sudejime.) Gruntai Božnicžu bei Szuliu, Mokytoju, ir šittu Karalisku Uredininku nera po kiemu Sudu padoti.

§. 3. Gruntai arba Gyvatos; kurre nu Rubežaus bet tarp Lauku keliu kiemu arba nu edelmonišku Gruntu višištai užsplestai gul, bus nu Karalisko Dwaro Uredininku, arba nu edelmonišku Grunto Waldytojaus pagal Mandaguma Riedas wienam arčiaus gulinčiui kiemu priskirti ir primusti.

§. 4. Kožnas kiemo Sudas, tur iš wieno Szaltyšaus, ir mažiausey dveju Szepu pasidarytas buti. (II. Dallij 7. Pers. 73. Sudejime.)

§. 5. I tus Karaliskus kiemus tampa Szaltyšei bei Szeppei nu Dwaro Uredininku aprinkti, tai Žemės Waldžei, arba Negierungai, Wardais priduti, ir nu šjds je ju Ureddes Stone, patvirtinti.

§. 6. I tus edelmoniškus kiemus priklauso Aprinkimas tū Szaltyšu bey Szepu tam Grunto Ponui, o nu Miestū kiemū tiems Mesczonū Waldytojiems.

§. 7. Tus Sudo Raštiniukus tur kožnas Surinkimas ta Teisybę sawe patis apsirinkti, alle šitta jū Aprinkimma tur jie Grunto Wierausybei deley Pamegimmo apsakytis.

§. 8. Kaip Sudo Raštiniuko gal kožnas pažystamas wiežlibas Wyras, kursai rasyti bey staityti geray gal, aprinktas buti.

§. 9. Szaltyšei bey Szeppei gal tiltai iš tokiu Žmonu priduti ir aprenkami buti, kurrie ir ne daug rasyti, alle Raštta gerray staityti gal. (Žemės Kn. II. Dallij 7. Pers. 51. Sudejime.)

§. 10. Jie tur pažistami wierni Wyrai, ir ne nupapeikiamo arba bartino Pasiegimo buti.

§. 11. Tiltai Grunto Apturetojei kiemose, gal i Szaltyšus bey Szepus aprinkti buti, taip ilgai koley tarp šittu tam Stonui tinkiamu randassi, kurriems Ižminties prie šjds Uredystes (7. Sudejime itki 11.) tiltai ne stokdje.

§. 12. O jei šis Stonas arba tokia Ureda, ant Lauko arba Gyvatos uždeta butu, tai tur tas šis Apturetojis, Karaliskui Uredininkui, arba Grunto Ponui deley Ižmeginnimo ir jo Priemimmo priwestas buti.

§. 13. Kad šittokie Wyrai ta reikalinga Ižminti ne tur, šitta Ureda patis užstoveti, tai tur Wierausybe ta Teisybę si Szlužbos Užstovetoji istatyti.

§. 14. Šjis tur už Pilnawojima šos Uredos nu Sudo sawo Alga gauti, ir šitis tokie tur, tas tokis Szaltyšklos Gyvatos Apturetojus užmoleti.

§. 15. Kad Ureda wieno kiemo Szaltyšaus arba Szepo pasibaige, tai yra tie

pasiliukėsi Sudzia, kalti, karališkui Dvaro Uredininkui, Grunto Ponui, arba Justicė
amtui, ir Sudo Laikytojui, tojau pranešti.

§. 16. Jei jie sitta Pranešima ilgiaus kaip aštronos Denos užtrulbin, tai jie
per tai, viena iki penkių Doleru Korawone užpelna.

§. 17. Ta, nū Grunto Wyrausybes, arba nū wisko Surinkimo wienam uždels
Szalychaus, Szepo, bey Sudo Raftininko Ureda, gal tiktay deley sekancią Prycę ne
priimama buti:

1. Kad Aprinktačias ant Szlužbos, 60 Metu sens arba ir dar senesnių yra;
2. Kad jissai labai ilgai fankinama Ligga kenczia;
3. Kad jissai 5, arba daugiaus tikram Wencziawonyskės Stone pagimdytu Kudikiu,
turrie dar nepriauge, sawo Namūse tur, po jio Updabojimo stoweje, ir
Aprupinimo nū jo sulaukia.

§. 18. Gal ir nū šos Uredos Pilnawojimo Szlužbos atsiwalnytas:

1. wissi tikkroj' Zalneriskoj Szlužboj stowinti Žmones;
2. tikkri karališki Notponai, Dvaru Randawotojei, ir Waldytojei Karališkių
Skarbū;
3. wissi Kunigai bei Szilu Molytojei.

§. 19. Tie Karališki Dwarai bey Gruntu Ponai yra kalti tas Wietas atskojusu
arba numirūsu Kiemo Szalychiu bey Szepu, tojau su sittais, giam Uredos Stonui
rinkanczeis Žmonemis aprinkti ir apstatyti.

§. 20. Kad Kiemu Sudai dar wissay, arba ne taip kaip reikia itaisytu yra
(tam Sudejime) ar ir su netinkanczeis Žmönemis (7tam ir 8tam Sudejime) apstatyti,
tai tur Grunto Wierausybe deley tikkro Upstatimo su Sudu prie Prapuldimo tūs, Su
bėjime 7tam, ir giam hū Istatimo, turrenczos Aprinkimo Leisybes paraginti buti.

§. 21. Tie Kiemu Sudai stow kaip sittokie po Waldzia ir Updabojime tu Kar
ališku Justicantu, bey Sudu Laikitoju, o nū tu, prie Miestu priklausancu Kiemu
po Mesczonu Sudo.

§. 22. Kadangi tie Szalychei bei Szeppei pirmiausia wisko Kiemo Užstovetojei
bey Lauko Updabojimo-Uredininkai yra, tai tur fosus rods tiktai Dvaru Wierausy
be prisaitinti; sittas tur potam, tie tikkri Sudzus alle su Atlikimais ir Darbais Kies
mo Sudžu aptirdint, ir ta Sudo Raftininka prisaitinti.

§. 23. Tas tikkras Sudas tur pirm Prisaikinimo nū to Wyro wissikay apsi
reikšt, ar jissai tus pagal Istatimus reikalingus Davadu Žinosimus ir tikkrai tur.

§. 24. Kad Upsumisiųmai deley Neishmanimo sittolio aprinkis Szalychaus arba

Szeppe atsiranda, tai negal gissai ant tos Urėdos priimtas, ir pri Atlikimū prisodytas buti; bet tur del to Karatiskos Žemės Waldzei (Regierungai) Nestu Magistro rui, ar ir edelmonifka Wierausybei Ziane dūta buti.

§. 24. b. Pri Prirodijimo tu Atlikimu tam prisaitintui Szalstyui, tur his Istatimo Apreikstimas wissiskai paskaitytas, ir Supratimas jiam apreikstas buti.

§. 25. Pri Prisaitinimo tur wiši prie Kiemo Sudu priklansanteji, tas Karatisko Dvaro Urėdininkas, bej edelmonisko Grunto Ponas, pridraugavoti buti.

§. 26. Tie Aprinkteji prie Kiemu Sudu tiegal priež ju Nora tikay tadda nū Urėdos atskaitytai buti, kad jie vieno Rusidejimo, arba kokinio sunkaus Persijengimo kalti pastoje yra, del kuria pagal Istatimus su Pametimū ju Szužbos korawoti tampa.

B. Teisys ir Pawynaſcei tu Kiemo Sudū.

I. Deley Teisyses Waidu bej Gincigimu.

§. 27. Tie Kiemu Sudaj ne tur i Žywejdejimus ir Ispajinimus prouisenežu Dalyku maišytis. (Žemes Istat. Kn. II. Dallej 7tam Persl. 80am Sudejim.)

§. 28. Prie Susiwardijimo ir kokeis Zygeis atsrandancu, tur tie Szalstysej bej Szeppei, tojau kaip Tarpininkai tarp šitokiu statyt, ir šitokiu budu wissokus Gwaltos Darymus nukreipti. (Žemes Istat. Kn. II. Dallej 7tam Persl. 62am Sudej.)

§. 29. Kad kure prawojes, ir pri Pradzos arba priež Gala Prowos sie Sudejinimo nu Kiemu Sudžu nor, tai sie pasūtinei ta Vale tur sie Sutailinima tarp tu padaryti.

§. 30. Kad tie Bespruwitojei tokiu budu tarp sawes sutinka, tai tur Kieao Sudas, su Prisidraugavojim, deley to pasiprasito Kunigo, Szules Molkytojo, arba kitto rašyto galinezo Wyro, ta Sutikima surašyti, nu Sutikusju po žumi pastražyti dotti, patis po žomi prisrašyti, ir kita surašyta Sutikima ne trunkanci tam Sudui padūti.

§. 31. Pri Prowu kurros per 50 Doleri ne wertas, tai ne reikia nei kokinio surašyto Sutikimo.

§. 32. Kad nepažistami, neįstikemni swerini Žmones deley Paikkadijimo apsetu Laku, Pewu, arba deley Perjengimo Kiemo Dawado ir kitu Policos Istatinu nuspantyi tampa, tai tur tas Pantas i Pakawone to Kiemo Sudu imtas buti.

§. 33. Svitas tur alle ta Panta tojau ardu, kad tassai Išpanityasis kita į ſi Wieta dūda, arba gatawais viningais ſi Weritybe pri ju pagulda.

§. 34. Kad Išpantijimas dėley Lauto, Girros, Penū arba Daržu Iškados nusidawes yra, tai tur tie Kiemū Sudai ta Iškada tojai apžureti, ir nužecoti.

§. 35. Pasidaras tie Pantpingingai mažiaus kaip viena Doleri, tai tur Kiemo Sudas ta Vale, po nusidawusso Apžurejimo ir Išmeiždejimo nuprowint. (Bemės Išt. Kn. II. Dallej 7. Pers. 81. Sudej.) ta Prowa arba Sudawadijims sittu Dalyku, ne reik kad surašytas butu.

§. 36. Tam Apsudytosui yra alle Walnū i desžint Denu dėley sudiskla Išweižė desžimā prie Karaliskiu Justicamtui mardotis.

§. 37. Ir dėley Peržengimmo tu Policijos Istatimu tu Kiemū Dawadū, taipose jau dėley Walku Wogimmo iš Kiemo Giro, gal Kiemu Sudaj pirm nusidawusso Išmeiždejimo pries Nusdetoji sudici; Šeropa dėley Pakorawojimo uždeti, sittu ne gal auksčiaus kaip tiltai viens Doleris buti.

§. 38. Sittoli Šeropa tur i Kiemo Skryne, arba kad sittukos niera i Warge demu bey Ubaggū Starba tos Wietos priimta buti; ant Witawones tu Kiemo Wyrū su Brangwynū: ne gal sittolie niekados praversta buti. (55. Sudej.)

§. 39. Ir dėley kio Nuprovijimo Apsudytosui walnu yra, i desžint Dienu pris tilko Sudo werslas ir tilko Paprewijimo prashty.

§. 40. Kad Šeropa viena Doleri arba daugiaus pasidaro, tai tur Kiemo Sudai šos Pasubijima ir Uždejima tilkram Sudui perleisti.

§. 41. Tie Justicantai bey Sudo Laikytojeti tur Pastelawimo Gromatōs missabos Kiemū Sudams dėley ant Prowu Stelawimmo padūti, ir niekados daugiaus s̄ieses per Walkmistrus, Biritu, Šjalyshus arba Landgeszworus susti.

§. 42. Kad Apsuramias sittoku Pastelawimo Gromatu iki Kiemū Sudū be kito Užtrukimo per Karalisklus Dvarus nusidūti gal, tai tur tie Karaliski Justicantai dėley tu, tūs minetus Policijds Uredininkus prashty.

§. 43. Kad toksai Pasuntims Gromatū sunkeh ir užtrunkamay nusidūtu, tai tur Karaliski Justicantai tas iki Kiemo Sudu, o sittu jū atgal Žinnds Raštus, Kiemas nū Kiemo parupint ir pasusti, bet Kiemu Sudui tur missadūs už tai užstowit kad Grossatos neprapalsty, ir tiltai per ištikemis Žmones tolis nefamos butu.

§. 44. Dėley Čižu arba Sudū Raštū, kurros mažiaus kaip viena Doleri pastabaros, ne tur Karaliski Justicantai, bey Sudu Laikytosei, Walkmistrus tolaus susti, ir per jūs, sittus surinkti dūti, bet jū Atprastrmu nū Žmonių Kiemo Sudams uždeti kurie sittoli Darba be kolū Raštū Ėmimmo arsliti tur.

II. Dėley Apelunystės Dallyku.

§. 45. Kad i tas po Kiemu Sudu esancžas Mietas Žmones numirtu, šiu paliktes jei Waikai, arba Waikū Waikai apie kuniška Aprupinimma reikalautu, tai tur apie tai, tie Kiemu Sudai jū Wyrausybei ko greičiausey Žinne būti.

§. 46. Tie tur ir Sudui apsakyt, kad ju Kiemose dar po Apelunyste nepadūtu, nepriaugus Kudiku minkštprocžu arba kurtinay Nebylu butu.

§. 47. Kad wienas ju Walszčioje numirtu, kursai Nasle arba priaugusus Waiskus cjejau esancžus nepaliktu, tai tur Kiemu Sudas, kad tikrassis Sudas tojau Wetoj ne butu, sittq Palikimma tojau užpecžverit, ir Sudui apie tai apsakyt.

§. 48. Kiemu Sudai ir delto ta Walnybė tur saw Pacžveti išitaisytis, kurreme ney tokis kito Paweikslas, buti ne tur kaip tiktai tie Žodzei:

N. N. Kiemu Sudas Pilles N. N.

§. 49. O kad sie tūki Pecžveti saw dar nepasirupini butu tai gal gđj' Wetoj' ir su Nammu Pecžvetim užpecžwetytas buti.

§. 50. Tie Karaliski Justicamtai, tur Suraskymus apie palikta Turta, Butelninės, Išimtininkų, Losininkų, Kumecju bey kito prastu Lauko Žmonu, višadobs tiemis Kiemu Sudams, ney tokiu budu daugiaus Wakminstrams palepti.

III. Lauko Rusidejimo Provos.

§. 51. Taip tankey, kaip tiktai Kiemu Sudai aptyra, arba Žinne gauna, kad ju Walszčioje tokis Rusidejimas nusidawēs, arba kad ir jie pries wiena diddi Neišverima apšiuucže, tai jie kalti yra, be tokio Užtrukimo Sudziams praneštī.

§. 52. Kad Rusidejimas iš Užmušimmo, smertelno Kunio Pagadinimo, Uždeggiomo, Wagystės per 5 Dolerus, arba ir keliu didžio Rusiengimo pasidarytu ir tropitus, tai tur jie ta prisipagrinusii Piltadeja, arba kad ir pries wiena tiktay dėley sittūkiu Rusiengimmo Pajautimmas atsirastus, sittūki ant Wietos appalti, i Newale suimti, ir prie tikru Sudžu nugabenti.

§. 53. Kiemu Sudai ne gal nicksados ney su kolia Pryče pavogtu Daiktu be tokio aukštiseno Palepimo kratyti ir išskoti, bet tur višadobs nū Insticantu arba nu Karalisku Dwaru Wyrausybės dėley klio Pawelišima tureti.

§. 54. Kad jie pries szi Išstatima be tokio Palepimo pavogtu Daiktu kratyti eitu, tai bus jie pagal Nora to neteisey Apkaltintojo deley Paiskadijimmo Nammu Žeisybės pakorawoti.

§. 55. Pakorawosima Waggiu, kad ta Wagyse ir to menkiausa butu, ne tur Kiemo Sudai niekados prissawint, bet fittochia wissados tikkrems Sudjems perleisti.

Možiauseny gal valnu ir apkencziema buti kad tas Apkaltintassis, prisspažinėsis Waggis arba kitts Piltadejas sawo Nusidejima su Brangwynu užpakuotu. Sjissai išgoley ſiam Kampe Žemes, ant daug Metu nusidūdasis Korawones vertas Papratimas, tampa kaip dabar nusidūdasis to aistrausen uždraustas, Kiemu Sudai wissados neapkaltinci bus, ir Šjalytsei bey Šeppeli, kurre Nukorawojima Nusidejimu su Brangwynu apkenczia, ir tai ju užstatyti Wyrausybei neapskelbeje, kaip patiſ Kaltininkai kurrie pries Dawada ju Uredos elges, pagal apreikštus ir esanczus Istatimus korawoti bus.

§. 56. Kad Kiemu Sudui Nusidetojei, arba ir kitti apkalti Žmones dėley tolaus Nuveddimmo pristatyti ir atvesti tampa, tai tur, tas Šjalytſus, o kad fisi kur fallin iškelaves, tas senausis Šeppis ta Newalninko i druciause Pakawone imti, ir ta To- lausgaberimo Gromata saw dūtis dūti.

§. 57. Po fo tur dėley Tolausgabenimo rupinti, ir deley Apdabojimmo tolaus wedant sveikus sylingus Wyrus aprinkti.

§. 58. Kiek tokiu apdabojencju Wyru prie Žigabenimo tiems Newalninkams pridraugawotu buti tur tai tur tas Kiemo Sudas protinay apdumoti.

§. 59. Moteriskes, Waikaczei ligusti ir loži Žmones ne gal niekados pri Šjas linsuntimmo tu Newalninku, kaip Apdabotojei drauge susti buti.

§. 60. Tas Šjalytſus arba Šeppis kursai pries ſi Istatyma elges bus o kad ir Apkaltasis nepabegtu, pagal Nora ſeip alle labbai funkey korawotas.

§. 61. Kad prie Šjalytſaus, dėley vieno Pabeguso Newalninko, Paselkavimos Gromatas patbega, tai tur wissa Kiemas tojau suvadintas, ir su ta Paselkavimo-Gros mata apreikštas buti.

§. 62. I diwi Adyni tur fittoke Gromata tolaus iſſusta buti, prie ilgesno Užreukimo, arba Užtaikymo užpelno Kiemo Sudas ta Korawone, kad jissai zo Gražu iki wiena Doleri tures Szropą užmoketi.

§. 63. Tie Kiemu Sudai tur, saw tikra Zinojimma ir Žspazinimma nu to Kiemos prissaikant neištikemu Žmoni pasirupint, o kad jie tame Neišveriſimius pojaus ſitto ius Dvaru Uredininkui, arba Gruntu Wyrausybei tojau pridūti.

IV. Darbai Sudiski kurrie iſ gerro ſ Wales nusidūda.

§. 64. Kad wiens Kiemė passilaikasis arba gyvenasis Žmogus, prie Kiemo Sudjos dėley sudisku Dawadijimu ir Žkweizdejimo Bargdeno Leishbęs jo Turta persiureti pražo, tai yra Kiemo Sudai pawyni kitti Peržurejimma tojau daryti, tur tikra

Leisybe apie Aprodinima apreikštę, ir su prispausta Pečiveti, bej su ju Wardu Prie-
sirašiniu tam Wargdenuapludinimo Gromata išduti.

§. 65. Kiemo Sudai tne Vale sudiskus Darbus prie kurru Istatimu Supra-
timmo ne reika, ir kurrie tiktais Verijima apreikštia išsados atlkti.

§. 66. Tie tur alle prie su Akitimiu išsados priesekusi Sudo Raftininku prie-
siraugavotis.

§. 67. Tie su Priesiraugavojimu sietokio Sudo Raftininko nū Kiemu Sudu
išviringay padaromi Dawadai yra :

a. Sutikimmai prastu Lauku Žmonu, kurrie rasyti ir saityti nemoka, arba dėl ko-
lio Prtepolio nū Raftino patrukinti yra. (S. Iš. Kn. I. Dallej 5. Perst. 173.
Sudej.)

b. Sugertuves prastu Lauku Žmonu, kurru abbu Susieitojei Kunigkai susirinke buti-
tur. (S. Iš. Kn. II. Dallej 1. Perst. 83. Sudej.)

c. Kvittungus apie nusidawusus Skelių Užmokejimus.

d. Padawimas Dvaru.

e. Wisskius Sutikimus iš gerros Wales Apreikštimumus kurrie ne reikalingi yra
prie tikro Sudo, arba publiczno Notarijo suražomai buti.

§. 68. Kožnas toks Surasymas, tur nū to prisekuso Sudo Raftininko, ir nū
wissū Kiemo Sudžū prisiražytas, nū Dawado arbo Sutikimmo Apreikštuoju dėlei Pa-
megimmo taipojau Ranka Wardu arba Kryzeis paminklinta buti.

Taipojau tur šem apreikštam ir suražiam Dawado Wieta, Ezesas, Wardas,
Buvinimas taipojau ir Stonas Susirinkusu aikštei apražytas buti.

§. 69. Tojau sis Sudawadijims tiktais pabaigtas, ir po tam Wardais pajen-
kintas yra, tai tur tu Kiemo Sudai sietoki ant Peržurejimo, bau tassai dawadney su-
ražytas, taipojau ir dėlei Pertaisiyingo be tokio Užtrukimmo, tilkram Sudžui paduti.

§. 70. Kad hinaip padaryti tie Kiemo Sudai pawengtu, tai tur jie ne tiktais už
wissas Iškaddas, kurros dėley su atsraštū užstoveti šes patis atlkti, bej ir bus pa-
gal Diduma su Iškadu po Išradimmo, su Aplakeljimu nukurawoti. (II. Dallej 7.
Perst. 83. ir 84. Sudej.)

§. 71. Kiemo Sudai kurrie iš wieno Szalchaus, bej wiena arba dweju pris-
e kusu Szeppe pastdarus, gal su Priesiraugavojimu wieno prisekuso Sudo Raftininko,
Testamentus gelojenezel priumi, ir suražyti, kad tas tikras Sudžia daugicarus ne gal
prieinams arba jo Parkelavimas sulauktas buti, ne gal.

§. 72. Stokavims Sudo Raftininko, gal tokiam Nusidawimme per wieną Apikla-
ta, publiczna Notariu arba ir Kuniga atpildams buti.

§. 73. Prie Suraskimo ir Priemimmo tokiu Testamentu tur tie Kiemo Sudzias iabai dabeti.

1. ar tas Testamento Apreikstojis dar sawo pilna Ikminti ir Preta tur,
2. ar tassai su tikra ir ne priwersu Noru, arba tokiu Pagundyma Testamenta das ryti noris.
3. Kad tiems Waikams arba Lewams, to Testamento apreiskenczojo, tas Kaltybes Dallykas ne attrauktas butu,
4. Kad tas Testamento Apreikstojis, wiena jo Walku, arba sawo Lewus nu Dallyku atskirti noretu tai tur jissai ta Prycze wisiaskay, delko taip tur nusiduti, apreiksti, ir sitta tur aiskej suraskytas buti.

§. 74. Tas Testamentas tur aiskei ir suprantamai suraskytas, pastui tam Apreikstojui pamažu pastakytas buti, sis tur sawo Warda po tumi priraskti, arba jo Ranka Kryžus padaryti, potam Kiemo Sudzes patis pafrasytis, ir su ju Peczwetim užpausti.

§. 75. Tokius Testamentus tim tie Kiemo Sudai tur tikram Sudzei ko skubrausei paduti, jissai tur hods apie tikra Nusidawimma ko aiskiausei išklausineti, Prusukusle apie tai suraskytas, ir sitta bey ir ta Testamenta ant sudisku Pakarosimo priimti.

§. 76. Kad tas Testamento Apreikstojis tada dar gyws ir pastutine jo Wale patis apreiksti ir pranesti Syloj butu, tai tur tas tikras Sudzia ta nu Kiemo Suds suraskita Testamenta pastakyti, ir sitta Leisybe to pranesto Noro nu ju antru Karu vypajinti duti.

§. 77. Neispilditas Updabesimas su Istatimu (76.) nepadaro sie pastutinos Wales Noro Apreikstima rods nielinga, alle padaro tu Kiemo Sudus Užtarungus des Iey mažu arba didžio Persizurejimo, wissas Raštas bel siu atsrandancu Prowu ujmogeti. (B. Jst. Kn. I. Dalių 12 Perst. 158. Sudes.)

V. Apie Užweidėjima ir Waldymo Turto wisko Surinkimmo.

§. 78. Szalstyui prigul su Prisdraugawojimu tu Szepu ta Waldze bey Užweidėjimas to Surinkimmo Turto, ir jissai kaltas yra apie sitta Nokunda ishduti.

§. 79. Jissai tur ir taipojau ta Kiemo Skryne, i kurre tos nu Kiemo Sudzus pasudytos Pinigai Koravones idedamos buti tur po su Waldze.

§. 80. Išémimai ir kovie Mokečzei iš Kiemo Skrynos tikta gal su Noru dviziauso Pulkb Surinkimmo nusiduti.

§. 81. Nokunda tur lejta Meta su Prisdraugawojimu wisko Surinkimo ishduta buti.

VI. Dėley prižulanczu Kastu tiem's Kiemu Sudams.

§. 82. Privertim's arba Paekšiuvėramis del wienos, wiena Doleri pasidaram
ejos Sklos, tur nū tu Kiemo Sudū wassados niekai nusidūtis.

§. 83. Už Surashyma Užgertuvu, negal niekados nū tu Sussleinanczju, ne
Kiemo Sudzu ney koki Užmokejima atsprašytis. (3. Iš. Kn. II. Dallej x Pers. 84.
Sudejimo.)

§. 84. Ir už Išweižėjimus bey Nuprowyjimus nū tu Kiemu Sudzams prigu-
linczu deley Peržengimmo maju Kiemo Daradu Prowu, taipojau už Pantijimus, ir už
Apžurejimus Laku Ižkladu, kad Ižkada arba Pantpiningei majaus kaip wiena Doleri
pasidarus, tai negal del tu ney loks Kastas imras buti.

§. 85. Kad ta apžureta Ižkada arba Pantpiningei wiena Doleri arba ir dau-
giaus pasidaro, tai tur tiems Kiemo Sudams už Proce iš wisko zo Grožu užmoketa
buti.

§. 86. Už Padawimma ta Pastelawimo bey littu Sudu Gromatu tur tas Kast-
as Kiemu Sudzams, pagal Kastu Išstatimus nū tikro Sudu paleptas, ir kiek tas
pasidara ant Gromatu užrašytas buti.

§. 87. Už Surashyma Sutikimu bey Testamentu, prigūl kojnam wienam Ki-
mu Sudzai po 45 Gražus.

Išrutij. 15toj Denoj Rugpjucio 1815.

Karališkas Aukštasis Sudas Lietuvos Žemės.